

PERSOONLIJK
Minister van Volksgezondheid, Welzijn en
Sport, viceminister-president
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070-3424344
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 26 augustus 2019
BETREFT wetsvoorstel bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg; overleg op grond
van artikel 7.40 Comptabiliteitswet 2016

Geachte heer De Jonge,

Met uw brief van 26 juni 2019, kenmerk 1544884-192396-PZO, heeft u ons in het kader van artikel 7.40 van de Comptabiliteitswet 2016 (CW 2016) het wetsvoorstel bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg doen toekomen.

Met het wetsvoorstel beoogt u de bestrijding van fraude in de zorg te verbeteren. Het wetsvoorstel creëert wettelijke grondslagen voor het uitwisselen van gegevens tussen instanties die een rol hebben in de bestrijding van fraude in de zorg. Eén van de onderdelen van het wetsvoorstel betreft het door instanties aan het Informatieknooppunt zorgfraude (hierna: IKZ) verstrekken van (persoons)gegevens in het geval die voor de bestrijding van fraude in de zorg noodzakelijk zijn. Het IKZ krijgt de wettelijke taak deze gegevens bijeen te brengen, aan te vullen ('verrijken') en aan de daartoe geëigende instantie(s) te verstrekken. Daarnaast krijgt het IKZ de wettelijke taak om op basis van de gegevens trends en ontwikkelingen te signaleren.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat u voornemens bent een stichting op te richten ('stichting IKZ') die u vervolgens gaat aanwijzen als IKZ in de zin van het voorliggende wetsvoorstel.

Over het wetsvoorstel is op ambtelijk niveau overleg gevoerd tussen medewerkers van uw ministerie en de Algemene Rekenkamer. Op basis van dit overleg, het wetsvoorstel, de bijbehorende memorie van toelichting en de van u ontvangen 'notitie ter onderbouwing keuze stichting' (verder: 'toelichtende notitie') brengen wij onderstaand enkele aandachtspunten bij het wetsvoorstel onder uw aandacht. De Algemene Rekenkamer treedt bij haar toetsing op grond van de CW 2016 overigens niet in de beleidskeuze: de keuze van de minister van VWS om een stichting aan te wijzen als IKZ en deze te belasten met het verwerken van (bijzondere) persoonsgegevens beschouwen wij als gegeven. 2/5

Wij benadrukken dat we met deze brief reageren op het wetsvoorstel zoals dat door u op 26 juni jl. aan ons is gezonden. Van onze medewerkers hebben wij begrepen dat het wetsvoorstel nadien nog inhoudelijk is gewijzigd, maar dat onze belangrijkste aandachtspunten bij het wetsvoorstel hiermee niet volledig zijn opgelost. Wij betreuren het dat ons een achterhaalde versie van het wetsvoorstel is voorgelegd; dit heeft het proces onnodig vertraagd en kan tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tot onnodige verwarring leiden over de aandachtspunten van de Algemene Rekenkamer.

Voorts gaan we in deze brief niet in op de voorgenomen oprichting van de stichting IKZ. Wij hebben begrepen dat het overleg op basis van artikel 4.7 van de CW 2016 over de voorgenomen oprichting van de stichting pas dit najaar kan plaatsvinden, omdat de conceptstatuten op dit moment nog niet gereed zijn. Wij gaan ervan uit dat wij deze zo spoedig mogelijk ontvangen.

Aandachtspunten bij het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel biedt een wettelijke grondslag voor verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens door het IKZ. Wat daarmee (ook) gebeurt, is het beleggen van een wettelijk geregelde taak buiten de Rijksoverheid, dus op afstand van de minister van VWS en diens ministeriële verantwoordelijkheid. De instelling die als IKZ wordt aangewezen zal immers de in artikel 2.2 en 2.3 van het wetsvoorstel geregelde taken gaan uitvoeren. Bovendien blijkt uit de toelichtende notitie dat u voornemens bent deze instelling te financieren. Is hiervan straks inderdaad sprake dan kan de instelling worden aangemerkt als een rechtspersoon met een wettelijke taak (rwt) in de zin van de CW 2016.

Wanneer een organisatie een wettelijke taak uitvoert en/of publiek geld besteedt, brengt dit verplichtingen en verantwoordelijkheden met zich mee, voor zowel de organisatie als de betrokken minister. Op basis van de stukken krijgen wij echter

niet de indruk dat deze consequenties volledig zijn doordacht en uitgewerkt. Hieronder gaan we nader in op de uitwerking van verantwoording en toezicht en de benodigde waarborgen voor de inrichting en sturing van de stichting.

3/5

Verantwoording over en toezicht op het IKZ

Wanneer publieke taken zijn neergelegd bij een instelling op afstand van het Rijk, ligt de verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering daarvan primair bij het bestuur van die instelling. Wel moet de minister altijd aan de Tweede Kamer verantwoording kunnen afleggen over de uitvoering van wettelijke taken en de besteding van publieke middelen. Wanneer de uitvoering in handen is van een organisatie buiten de rijksoverheid brengt dit met zich mee dat de minister hierop toezicht zal moeten houden. Dit geldt dus ook voor de instelling die de minister van VWS als IKZ gaat aanwijzen.

In de CW 2016 is de reikwijdte van het toezicht van ministers op rwt's geregeld. Dit toezicht dient zich uit te strekken tot de doelmatige en doeltreffende uitvoering van de wettelijke taak en de naleving van de voorwaarden die bij of krachtens de wet aan het beheer van de publieke financiële middelen worden gesteld door rwt's.

De gevolgen van het feit dat u in een toezichtrelatie tot het IKZ komt te staan, komen in het door ons ontvangen wetsvoorstel en memorie van toelichting niet aan bod. Ten behoeve van het toezicht achten wij het van belang dat u goed (wettelijk) regelt hoe de minister van VWS straks de noodzakelijke (verantwoordings)informatie van de instelling ontvangt en beschikt over adequate interventiemogelijkheden ten aanzien van het IKZ. Zou u hiervoor (uitsluitend) willen verwijzen naar de toekomstige statuten van de nog op te richten stichting IKZ dan achten wij dit niet voldoende. Indien hier via lagere regelgeving invulling aan zal worden gegeven, moet hier een wettelijke basis voor worden gecreëerd, die in het aan ons aangeboden wetsvoorstel ontbreekt. Wij kunnen op grond van het ons aangeboden wetsvoorstel nu niet vaststellen of aan de toezichtrelatie tussen de minister van VWS en de nog aan te wijzen rwt op adequate wijze invulling wordt gegeven.

Aangezien het IKZ – volgens de memorie van toelichting – niet kan worden aangemerkt als (zelfstandig) bestuursorgaan, zijn de bepalingen over onder meer financieel toezicht zoals vastgelegd in de Kaderwet zbo's niet van toepassing. Dit betekent dus dat dit via een specifiek arrangement moet worden geregeld.

Waarborgen ten aanzien van de instelling die als IKZ wordt aangewezen

4/5

Volgens de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt het IKZ een onafhankelijke instantie, die de wettelijke taak krijgt om (persoons)gegevens te verwerken en aan de daartoe geëigende instanties te verstrekken in het geval dit voor de bestrijding van fraude in de zorg noodzakelijk is.

We zien dat het wetsvoorstel voorziet in waarborgen rondom het verwerken van (bijzondere) *persoonsgegevens*. Wat ons echter opvalt is het dat wetsvoorstel niets regelt ten aanzien van de *organisatie* die tot taak krijgt deze gevoelige informatie te verwerken. Zo is in het wetsvoorstel niet geregeld welke minimale eisen – bijvoorbeeld ten aanzien van onafhankelijkheid - gelden voor een instelling om aangewezen te kunnen worden als IKZ, noch is vastgelegd óf en op welke gronden de aanwijzing kan worden ingetrokken. Daarnaast valt op dat het wetsvoorstel geen enkele bevoegdheid regelt van de minister van VWS ten aanzien van de instelling die als IKZ wordt aangewezen, zoals een bepaling dat de instelling haar statuten alleen mag wijzigen met goedkeuring van de minister van VWS.

In de memorie van toelichting staat dat in de statuten van de op te richten stichting IKZ aandacht zal worden besteed aan de gewenste onafhankelijke positie van het IKZ. Naar ons idee zijn de statuten hiervoor niet de (enig) aangewezen plek. Aangezien het wetsvoorstel niet specifiek de stichting IKZ belast met de uitvoering van wettelijke taken, zou – in theorie - op termijn een andere (reeds bestaande) rechtspersoon aangewezen kunnen worden die als IKZ zal gaan functioneren. Ook dán moet (vooraf) duidelijk zijn binnen welk kader de instelling gaat functioneren en welke organisatorische waarborgen voor deze instelling gelden.

We bevelen u aan na te gaan welke (minimale) waarborgen u wenst te treffen rondom de instelling die als IKZ wordt aangewezen en af te wegen welke daarvan een wettelijke basis vereisen.

Bekostiging van de wettelijke taakuitvoering

Ons inziens is het van belang dat als een instelling wettelijk wordt belast met de uitvoering van een publieke taak vooraf duidelijk is geregeld hoe de taakuitvoering (structureel) wordt bekostigd. De organisatie is immers gehouden de wettelijke taak uit te oefenen.

De wijze waarop het IKZ zal worden bekostigd voor de uitoefening van zijn wettelijk geregelde taken blijkt niet uit het wetsvoorstel, zoals dat door u aan ons

is toegezonden. Alleen uit de toelichtende notitie over de voorgenomen oprichting van de stichting kunnen wij opmaken dat u voornemens bent de instelling die als IKZ wordt aangewezen een subsidie of rijksbijdrage te verstrekken.

5/5

In een latere versie van het wetsvoorstel, die is ingezien door onze medewerkers, is opgenomen dat de minister van VWS nadere regels stelt aan de financiering van het IKZ. Maar zoals gezegd, het wetsvoorstel heeft ons in die versie niet bereikt. Wij geven u in overweging om vooraf zekerheid te geven over de wijze van bekostiging van de wettelijke taakuitvoering.

Taak en bevoegdheden Algemene Rekenkamer

De instelling die als IKZ wordt aangewezen zal de in artikel 2.2 en 2.3 van het wetsvoorstel geregelde taken gaan uitvoeren. Bovendien blijkt uit de toelichtende notitie dat u voornemens bent deze instelling te financieren. Is hiervan straks inderdaad sprake dan kan de instelling worden aangemerkt als een rwt in de zin van de CW 2016. De Algemene Rekenkamer is bij deze aangewezen instelling bevoegd tot onderzoek ter plaatse op basis van artikelen 7.24, tweede lid onder b, 7.25 en 7.34 van de CW 2016.

Wij verzoeken u een afschrift van deze brief te voegen bij het wetsvoorstel zoals dat naar de ministerraad, de Raad van State en de Staten-Generaal wordt verzonden.

Algemene Rekenkamer

drs. A.P. (Arno) Visser,
presidept

drs. C. (Cornelis) van der Werf,
secretaris